

RACC

Les distraccions per ús de telèfons intel·ligents

28 de gener 2016

- 1.- Introducció
- 2.- Objectius de l'estudi RACC
- 3.- Metodologia
- 4.- Com s'utilitza el telèfon mòbil i percepció del risc: enquestes
- 5.- Com s'utilitza el telèfon mòbil: observació in situ
- 6.- Conclusions i recomanacions

1. Introducció

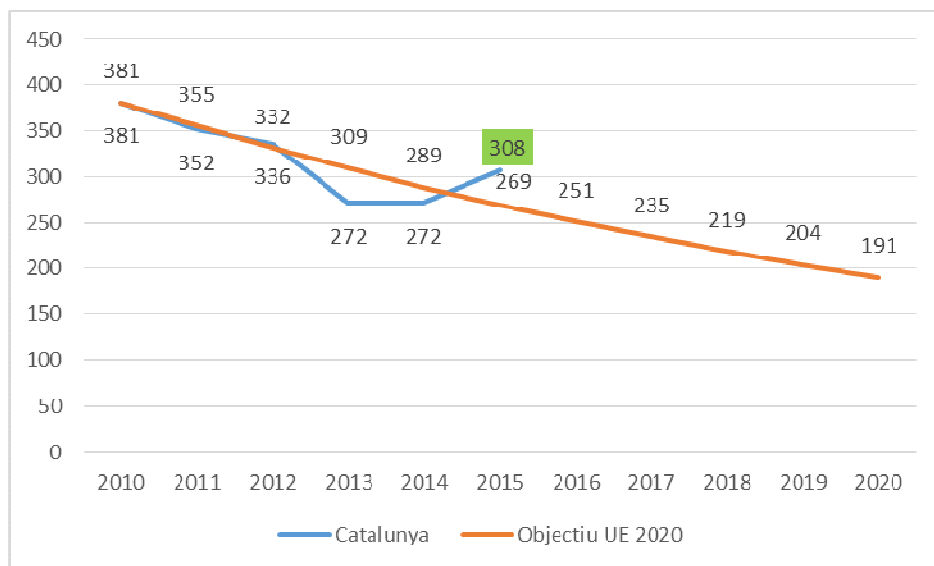

Introducció: Presència de les distraccions en l'accidentalitat

- Els morts i ferits greus per accident de trànsit estan augmentant a la xarxa viària catalana després de la tendència positiva registrada darrerament:

→ +22,8% d'augment de morts respecte l'any anterior.

→ Estancament respecte a la tendència positiva dels últims anys.

Font: elaboració pròpia RACC

Distraccions: primera causa d'accident a Barcelona

1.495 accidents
(+5,65% respecte 2014)

Distraccions: primera causa d'accident a les vies interurbanes

1.946 accidents (any 2014)

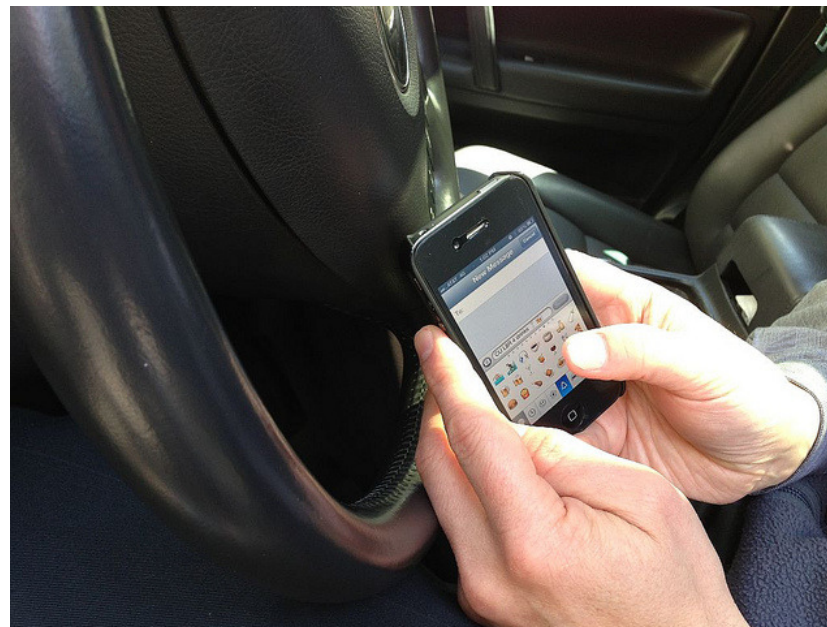
Com afecten les distraccions en l'accidentalitat?

- Les distraccions **són la primera causa d'accidentalitat en els accidents registrats a Barcelona i en el global de les vies interurbanes de Catalunya.**
- Cada vegada **són més les persones que utilitzen *smartphone*.** Espanya és líder a Europa en presència de telèfons intel·ligents: representen un 81% sobre el total de mòbils (*).
- El RACC va presentar l'estudi "Distraccions: un risc no percebut" l'any 2008:
 - Alertava dels diversos aspectes que distreien dels conductors i les seves conseqüències: distraccions manuals, cognitives, tecnològiques...
 - En aquells moments encara no s'havia generalitzat l'ús dels *smartphones*, un factor clau en les distraccions dels conductors actuals.
- La **incidència d'aquests dispositius en els accidents** porta a la Fundació RACC a realitzar aquest estudi.

(*) Dades de la Fundación Telefónica

Tipus de distraccions relacionades amb l'ús d'*smartphones*

- **Escriure un missatge de text, marcar un número de telèfon i respondre a una trucada són les distraccions que deterioren més la capacitat de conducció i augmenten els nivells d'estrès de les persones, sense diferències rellevants entre sexes.**
- Es tracta d'una pràctica que, a més de provocar accidents de forma directa, també limita la capacitat de reacció dels usuaris de la via: conductors i vianants
- A Espanya la sanció per l'ús del telèfon mòbil al vehicle és una multa econòmica de 200€ i la retirada de 3 punts del carnet.

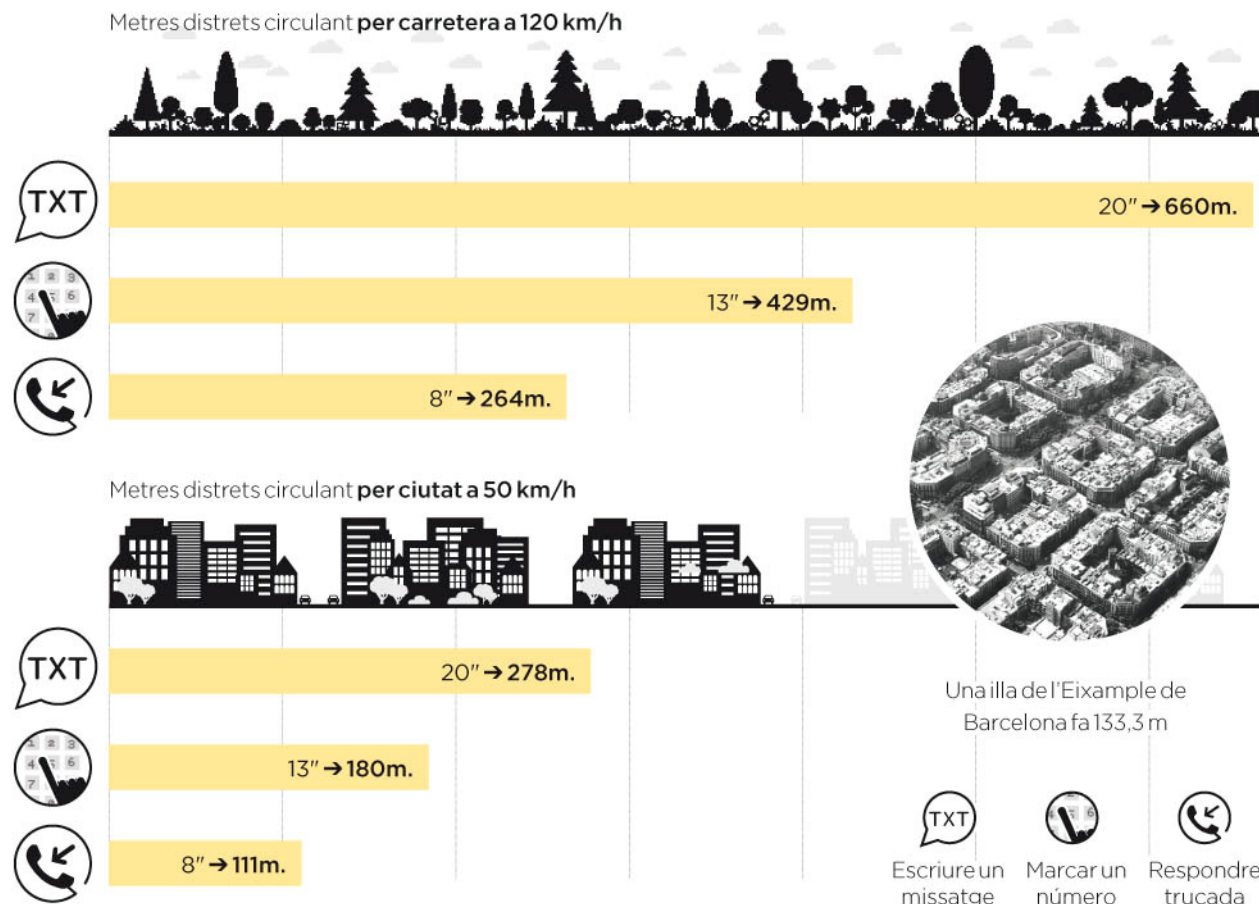

Parlar per mòbil és equivalent a conduir amb 1,0 g/l d'alcohol (el doble del permès), segons dades de la DGT

Conseqüències en la circulació

1 DE CADA 4 CONDUCTORS USA, SOVINT O SEMPRE, EL MÒBIL AL VOLANT

Segons l'estudi de la Fundació RACC el WhatsApp és l'aplicació més utilitzada i la que desvia més l'atenció.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la DGT

ÀMBIT URBÀ

- ✓ Escriure un missatge de text al volant equival a circular distrets com a mínim 20'' (278 metres), la distància equivalent de 2 illes de l'Eixample.
- ✓ Marcar un número de telèfon comporta recórrer distrets com a mínim 13'' (180 metres), la distància equivalent a una illa de l'Eixample.
- ✓ Respondre una trucada equival a com a mínim a 8'' de desatenció (111 metres), gairebé l'equivalent a recórrer una illa de l'Eixample.

ÀMBIT INTERURBÀ

- ✓ Escriure un missatge de text al volant equival a circular distrets com a mínim 20'' (660 metres de distància).
- ✓ Marcar un número de telèfon comporta recórrer distrets com a mínim 13'' (429 metres de distància).
- ✓ Respondre una trucada equival a com a mínim a 8'' de desatenció (264 metres de distància)

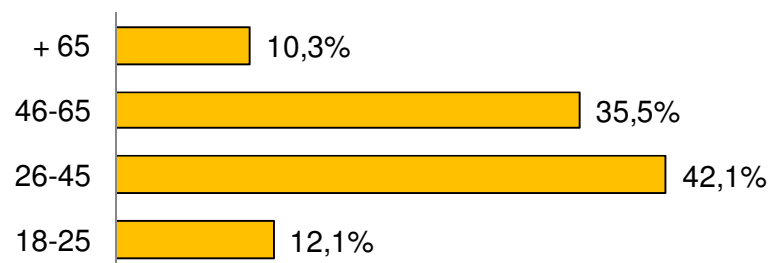
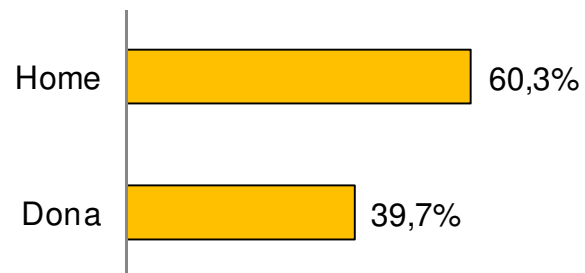
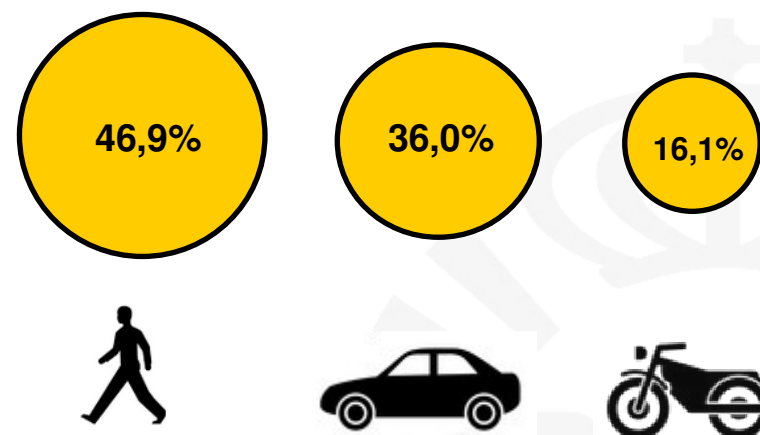
2. Objectius de l'estudi RACC

- Aquest estudi té dos objectius fonamentals:
 - Analitzar **la freqüència d'ús** del telèfon mòbil en els desplaçaments en cotxe, moto i a peu, en diferents situacions de trànsit (OBSERVACIONS IN SITU)
 - Definir **la percepció dels usuaris sobre el risc d'accident** quan utilitza el mòbil, així com els seus hàbits (ENQUESTA).

3. Metodologia

- Enquesta on-line de 12 preguntes a 1.000 usuaris de la via pública: conductors, vianants i motoristes.

Distribució per edats (anys)**Distribució per sexe****Distribució per mode de desplaçament**

- Observacions in situ de 1.400 usuaris de la via pública

Observacions a 400 vianants

- Anàlisi de persones creuant un pas de vianants i caminant per la vorera.
- Diferents tipologies de via: voreres amples, voreres estretes (zona 30) bulevard i zona de vianants.

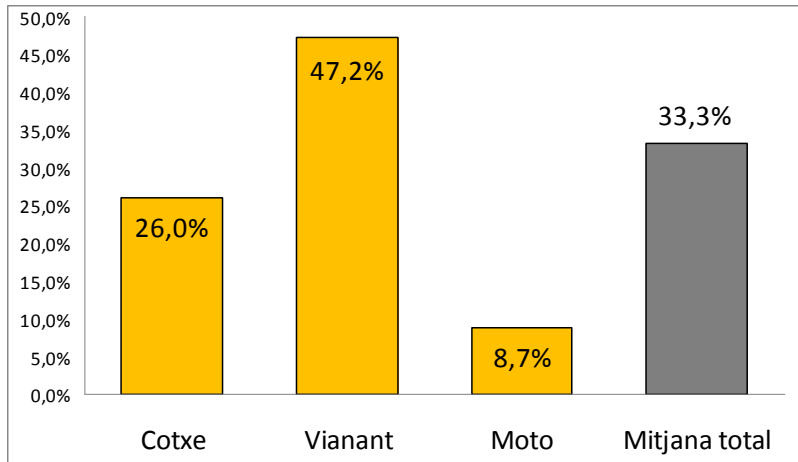
Observacions a 1.000 conductors

- Anàlisi del comportament dels conductors en cruïlla (esperant semàfor o en congestió) i en tram recte.
- S'analitzen 100 vehicles en cada cruïlla i tram posterior recte. Diferents zones de la ciutat i tipologies de via.

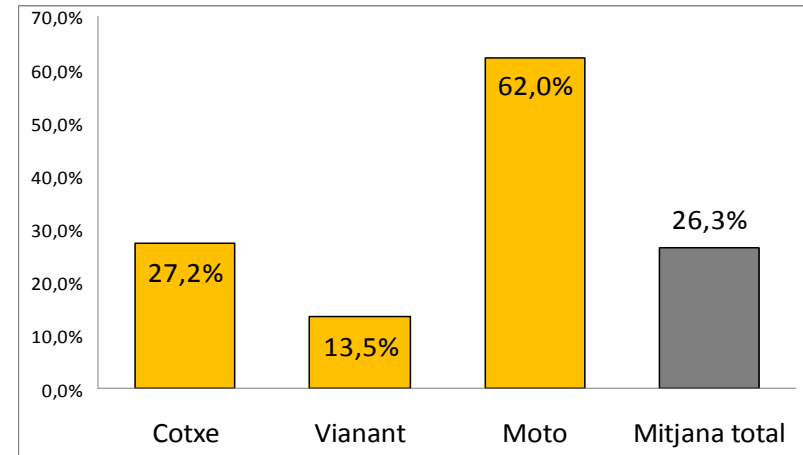
4. Com s'utilitza el telèfon mòbil i percepció del risc: enquestes

Freqüència d'ús del mòbil en els desplaçaments

Usa el mòbil de forma habitual en els desplaçaments

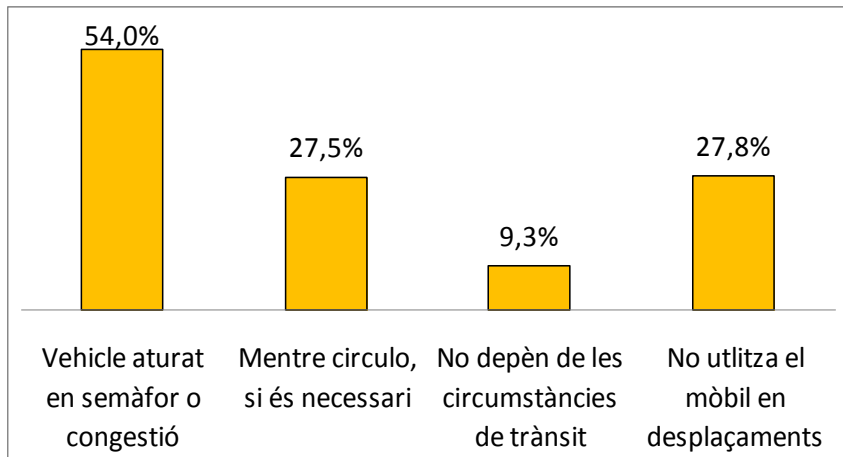
No usen el mòbil mai en els desplaçaments

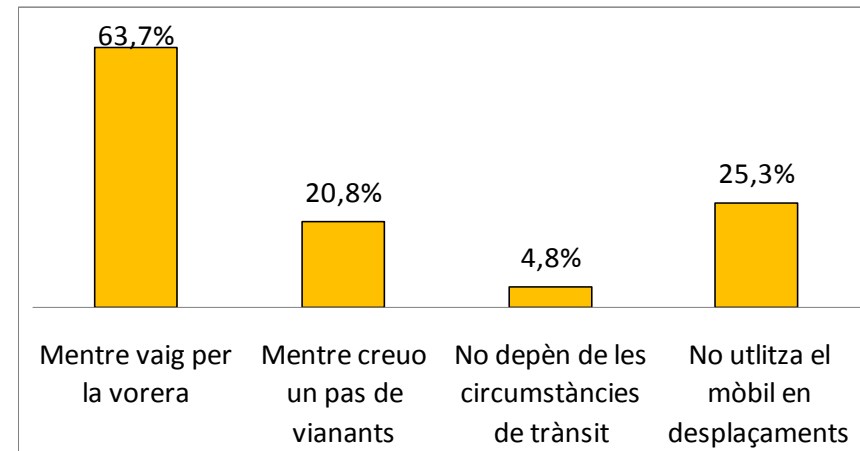
- **Un de cada quatre conductors declara utilitzar el mòbil “sovint” o “sempre” mentre condueix.**
- **Només un 27% dels conductors afirma que en cap cas manipula el mòbil al volant.**
- **Pràcticament la meitat dels vianants fa servir el mòbil habitualment mentre camina per la ciutat.**
- **Excepte la moto, una gran majoria de conductors i vianants tenen el mòbil a l'abast per atendre'l en cas d'urgència.**

Ús del mòbil segons les circumstàncies

Conductors de turisme

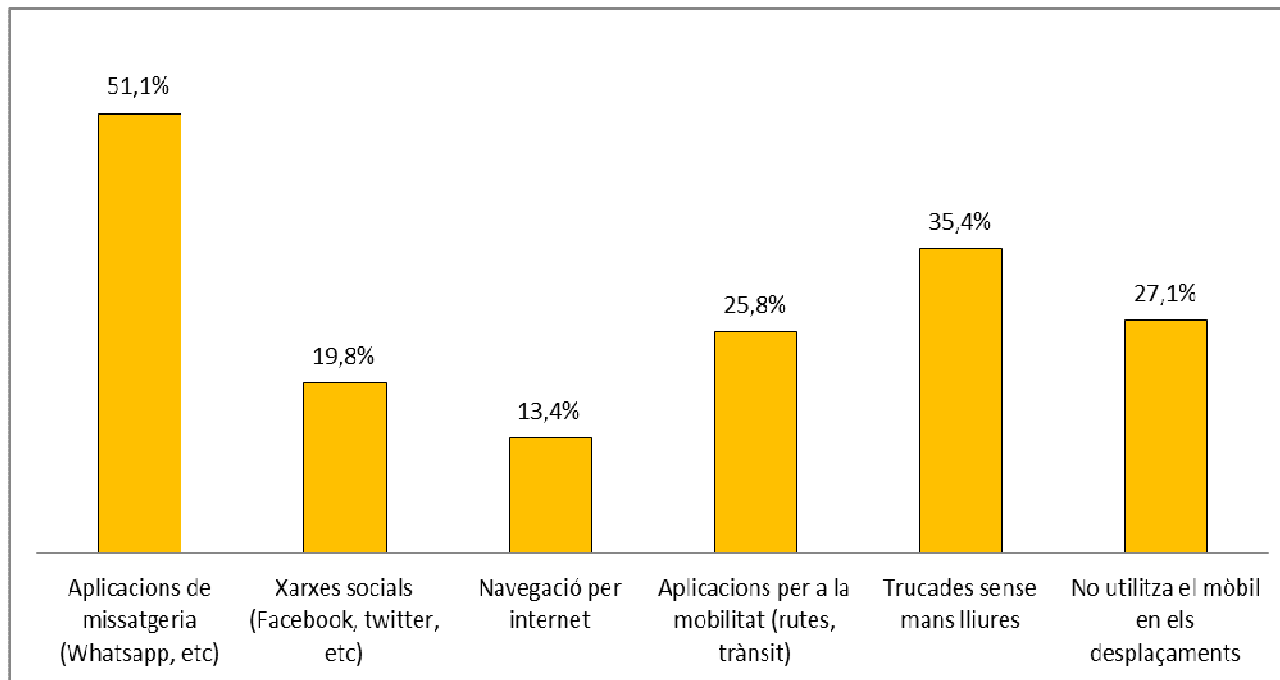

Vianants

- Els percentatge de conductors que utilitza el mòbil quan el vehicle està aturat per circumstàncies del trànsit, dobla els usuaris que l'utilitzen en circulació habitual. Ambdós casos suposen multa per distracció.
- Els vianants utilitzen majoritàriament el mòbil mentre caminen per la vorera, però 1 de cada 5 s'exposa mentre creua el pas de vianants.
- El comportament és semblant en ambdós casos: una majoria el manipula en entorns més "segurs", però entre un 20-30% en situacions de risc.

Aplicacions mòbils més utilitzades en els desplaçaments

Ús d'aplicacions de missatgeria:

Conductors 43%

Vianants 67%

Motoristes 24%

- Més de la meitat dels usuaris interactuen per *Whatsapp*, sent l'aplicació mòbil més utilitzada en tots els modes de desplaçaments.
- Les aplicacions de missatgeria, utilitzades per un 67% dels vianants i per un 43% dels conductors, són també les que capten més l'atenció i el seu ús provoca una comunicació constant.

Percepció de l'usuari de la via: Influència en el risc

Percepció de risc alt o molt alt segons mode de desplaçament

88,9%

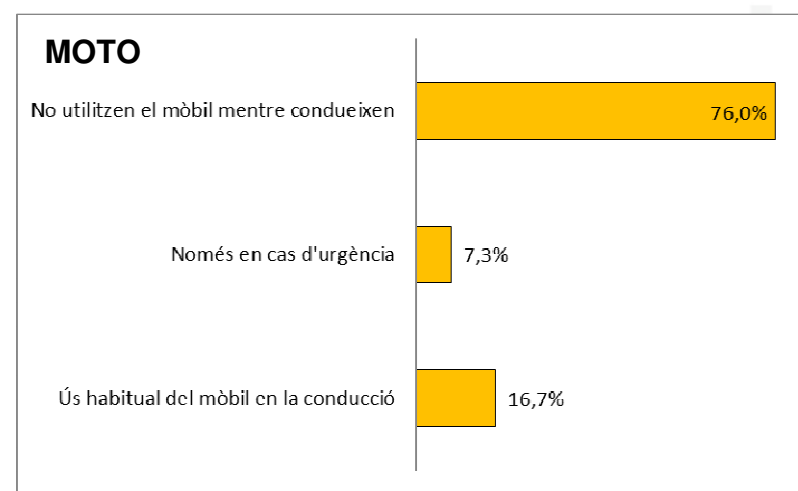
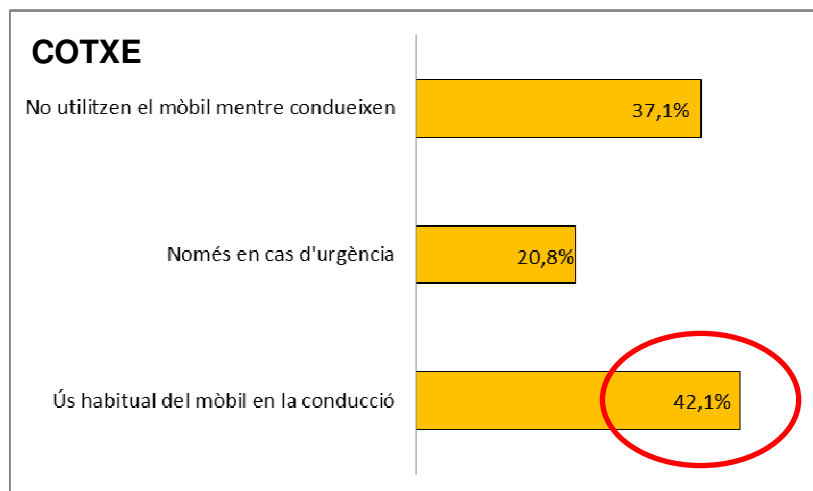
71,2%

93,3%

■ 9 de cada 10 usuaris de moto i cotxe creuen que l'ús del mòbil influeix bastant o molt en el risc de patir un accident. El risc percebut per als vianants és relativament menor.

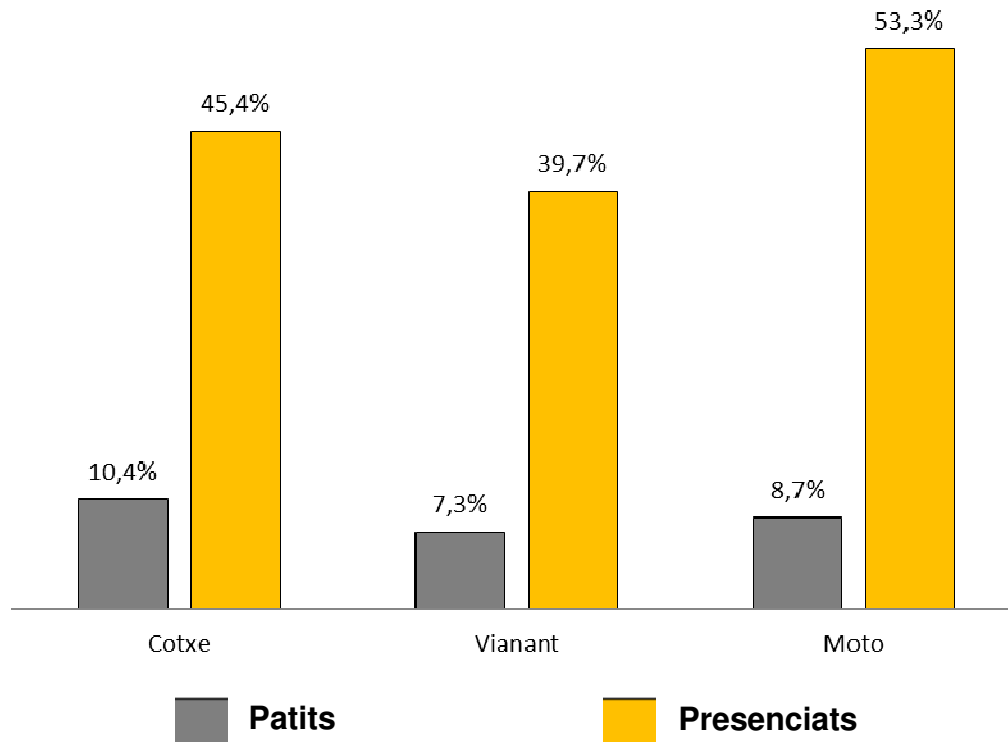
■ Com actuen els conductors que consideren un risc alt o molt alt?

■ Afloren contradiccions molt "humanes": un 42% dels conductors que perceben un risc elevat, continuen utilitzant el mòbil habitualment en la conducció.

Percepció de l'usuari: Accidents patits i presenciats

Accidents o *quasi-accidents* patits i presenciats segons mode de desplaçament

* Percentatges no excloents: una persona pot haver presenciats i també patit alguna incidència relacionada amb les distraccions.

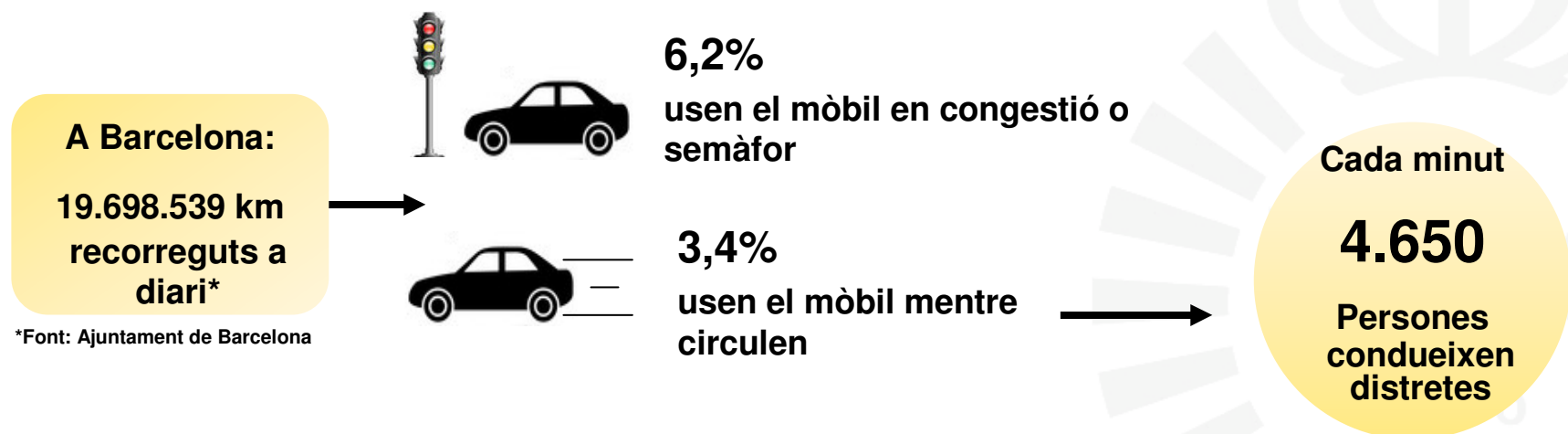
- Un 10% dels conductors ha patit almenys un accident o gairebé-accident causat per una distracció.
- Aproximadament la meitat de conductors i motoristes han presenciats una incidència derivada de les distraccions per mòbil.
- L'experiència pròpia sobre la perillositat de les distraccions sembla que no té un efecte clar en dissuadir de l'ús del mòbil en els desplaçaments.

5. Com s'utilitza l'*smartphone*: observació *in situ*

S'analitzen 100 vehicles en cada cruïlla i tram posterior recte de diferents vies urbanes de la ciutat de Barcelona. S'avaluen els turismes quan estan aturats al semàfor o en congestió i en circulació lliure.

- Es detecta que la tipologia de carrer (avinguda, bidireccional o de sentit únic) no té influència en les distraccions per ús del mòbil.
- Els percentatges d'ús es poden interpretar com a reduïts, però s'ha valorat un lloc i moment en el temps determinat (foto fixa). Si extrapolem les dades a nivell diari i en totes les localitzacions possibles de la xarxa viària, el número de distraccions per ús del mòbil es pot considerar molt elevat:

Comportament dels conductors: característiques de les distraccions

En les observacions in situ s'han avaluat altres característiques dels conductors: edat, tipus de distracció i número d'acompanyants.

Tipus de distracció entre els conductors

Consulta

Escriure missatge

Trucada

**A més...
el 93%**
dels conductors
distrets eren
l'únic ocupant
del vehicle

Comportament dels vianants: característiques de les distraccions

En les observacions in situ s'han avaluat altres característiques dels vianants: edat, tipus de distracció i si es desplaçava sol o acompanyat.

Tipus de distracció entre els vianants

Trucada
 36%

Consulta
 34%

Escriure missatge
 30%

A més...
el 91%
 dels vianants
 distrets
 caminaven sols

Tipus de distracció	Conductors	Vianants
Consulta	56%	34%
Escriure un missatge	24%	30%
Trucada	20%	36%

6. Conclusions i recomanacions

Les distraccions ja són la primera causa d'accident i un element a mitigar per tal d'assolir els objectius de seguretat viària.

Ús del mòbil i la conducció

- Una quarta part dels conductors utilitza el mòbil de forma habitual mentre condueix, i un 47% adicional diu que l'usa en cas d'urgència. Tant sols un 27% dels conductors s'oblida del mòbil quan circula.
- L'ús del mòbil de forma habitual entre els motoristes és d'un 8%, mentre que pràcticament la meitat dels vianants camina mentre està manipulant el mòbil.
- Les aplicacions de missatgeria són les més utilitzades pels usuaris de la via. Cal tenir en compte que enviar un *whatsapp* és l'acció que desvia més l'atenció en la conducció i comporta una repetida comunicació via missatges.
- Les circumstàncies del trànsit tenen una gran incidència sobre l'ús del mòbil: els conductors acostumen a manipular-lo en situacions de semàfor vermell o congestió, tot i ser igualment motiu de multa. Un 20% dels vianants utilitza el mòbil mentre creua un pas de vianants.

Percepció del risc d'accident

- Un 90% dels conductors i motoristes creu que l'ús del mòbil influeix en el risc de patir un accident. Tot i això, un nombre representatiu (42%) dels que consideren aquest elevat risc continua utilitzant el mòbil habitualment, fent prevaldre el fet d'estar connectat en els desplaçaments al risc per a la seguretat viària.
- L'acció de conduir no es percep com una activitat que requereixi exclusivitat, especialment si es circula sol, doncs el 93% dels conductors distrets eren l'únic ocupant del vehicle. Aquesta dada demostra que la necessitat moderna d'estar permanentment connectats ultrapassa el propi llindar de seguretat.

Després de l'anàlisi realitzada i respecte a les alternatives inicialment considerades es desprenen les següents recomanacions:

- 1. Augmentar la conscienciació i promoure l'ús d'aplicacions de bloqueig del mòbil durant la conducció.**
- 2. Exigir certificacions per homologar aplicacions relacionades amb serveis de mobilitat (ex: segell ISO) com a segures i compatibles amb la conducció.**
- 3. Millor control de les distraccions per part de les autoritats viàries. Graduar les sancions en funció de la situació de distracció. La graduació no passa per augmentar la sanció econòmica, ja que Espanya és el segon país europeu amb la sanció més alta (200€), només per darrere d'Holanda.**
- 4. Implicar grans empreses d'Internet (Google, Facebook, Apple) i operadores (Telefònica, Orange, Vodafone, etc) en la millora de les aplicacions mòbils per a una integració més segura en la conducció.**
- 5. Introduir un test teòric-pràctic al temari de les autoescoles per demostrar l'afectació de les distraccions en el risc d'accident.**

RACC

RACC

